

HENRI LECLERC, *En marge du codex*. Notes d'histoire thérapeutique. Paris 1924. MASSON et Cie. 185 bladz. geïllustr. Prijs 12 fr.

Een keurig beknopt boekje, met een twaalftal goede afbeeldingen en portretten versierd, waarin de schrijver een archaeologische wandeling door de pharmacopee doet en ons allerlei aardige bijzonderheden over min of meer bekende klassieke voorschriften meedeelt, die in oorspronkelijken of gewijzigden vorm hun bestaan hebben weten te rekken en in hun namen herinneringen aan hun oorsprong hebben bewaard. Met het oog van den geschiedkundige bezien, blijkt de pharmacopee niet alleen „ein Spiegel ihrer Zeit”, maar ook van het verleden te zijn. De namen van pulveres Doveri, den balsamum Opodeldoch, eau des carmes, glauberzout, seignettezout, de pillen van BONTIUS, BLAUD en RICORD, de liquor Swietenii en Fowleri en van tal van andere praeparaten, die voor velen onzer niet meer dan klanken zijn, krijgen kleur en leven en geven dit nuchtere en zakelijke handboek een waas van romantiek en piëteit. Hoewel enkele hoofdstukken geneesmiddelen behandelen, die bijna uitsluitend in Frankrijk worden gebruikt, geloof ik toch, dat het den schrijver zal gelukken ook voor den Nederlandschen lezer den geest der oude receptuur, „met bloemen bekranst als een idylle van THEMOCRITUS”, of geurend van myrrhe, wierook en welriekende oliën te doen herleven en hem beurtelings te verplaatsen in de mystiek der middeleeuwen, het tijdperk der pedante geleerdheid, waarin MOLIERE'S dokters den toon aangaven, en een latere eeuw, waarin de exacte wetenschap de eerste schuchtere schreden op het terrein der geneesmiddelenleer heeft gezet.

M. A. VAN ANDEL.

LITERATUUR-OVERZICHTEN.

Annals of Medical History. Vol. VI, No. 1 (1924).

JOSEPH W. COURTNEY. *The multiple personality of Dr. GUY PATIN*. — Korte beschrijving van PATIN'S persoonlijkheid en eigenaardigheden. Wat zijn geest betreft bantwoordde de bekende kampvechter der klassieke school volkomen aan de vier eischen, die de Faculté stelde om te slagen, nl. degelijke kennis van het Latijn, onverflauwde ijver, een stalen geheugen en het ontbreken van ieder spoor van oorspronkelijkheid. Wat zijn karakter aangaat, hoewel PATIN alle eigenschappen bezat om zijn geheele langdurig bestaan met ruzies en onaangenaamheden te vullen, zijn liefde voor zijn beroep en voor de Faculté, waaraan hij zijn hart verpand had, maken hem tot een aantrekkelijker en belangwekkender vertegenwoordiger van het ancien régime, dan schrijver hem ziet.

O. LARSELL. ANDERS ADOLF RETZIUS. (1796—1860). — Levensbeschrijving van den Zweedschen anatoom, wiens naam in dien van het cavum Retzii voortleeft. Zoowel op het gebied der vergelijkende ontleedkunde, als op dat der weefsel- en der anthropologie is zijn werk van blijvende waarde geweest. Hij was de eerste, die het begrip van den index cephalicus invoerde en van de schedelmaten als raskenmerk gebruik maakte.

HORACE M. BROWN. *De venenis of PETRUS ABBONUS. Edition of MCDXCVIII, a translation of the Latin*. — Deze vertaling van den eersten druk van de verhandeling over de venijnen wordt voorafgegaan door een korte levensbeschrijving van ABBONUS, die in de 2e helft der 13e eeuw te Padua de geneeskunde onderwees. Ofschoon zijn beschouwingen over de werking der vergiften en tegengiften het kenmerk van zijn tijd dragen, zoodat hij aanneemt, dat de theriac, „de moeder van alle